ఎంతెంత దూరం?

పైడిపాల

అది తిరునాళ్ళలా వుంది.

ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ఛేంజి ఆవరణలా వుంది.

రేషన్ డిపో ముందు సందడిలా వుంది.

రిలీజ్ పిక్చర్‌నాడు సినిమా హాలులా... ఎడ్మిషన్ల సమయంలో కళాశాలలా వుంది.

ఒక్క మాటలో చెపితే రద్దీగా వున్న ఆ రైల్వే ప్లాట్‌ఫారం నలభయ్యేళ్ళ స్వతంత్ర భారతదేశానికి ప్రతీకలా వుంది.

ప్లాట్‌ఫారం నిండా దోమల్లా, ఈగల్లా... నిరుద్యోగుల్లా జనం... జనం... ..జనం.

అస్థిపంజరం లాంటి శరీరం.. ముతకగుడ్డలు మాసిన గెడ్డం.. ముక్కు మీదకు జారిపోతున్న పగిలిన కళ్ళజోడు — సిమెంటు బెంచికి చేరబడిన యాభయ్యేళ్ళ మనిషి వయసుకు మించిన దైన్యంతో రంగు వెలిసిన గాంధీ విగ్రహంలా వున్నాడు.

'మాస్టారూ' అనే పదం విని ఉలిక్కిపడి చూశాడు - తనను కాదు, ఎవర్నో. 'విగతమైన పదం' అనుకుంటుండగానే ప్రయాణీకుల కోలాహలం ఎక్కువైంది. బండి వస్తుందని కంగారుగా ఒక చేత్తో సూట్‌కేస్‌ను పట్టుకొని, మరో చేత్తో కాష్‌బాగ్‌ను గుండెలకు హత్తుకొని ప్లాట్‌ఫారం అంచుకు పరిగెత్తాడు విశ్వం.

ఎదురుచూస్తున్న మంత్రిగారిలా ఆట్టహాసంగా ట్రెయిన్ ఆగింది. తేనెపట్టు చుట్టూ ఈగల్లా టి.టి.ఇ.ల చుట్టూ జనం మూగుతున్నారు. వాళ్ళ నల్లకోట్లు నకిలీ న్యాయస్థానాల్లా వున్నాయి. నల్లటోప్పీ వేసే హుండీల్లా వున్నాయి. వాళ్ళచుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేయలేక అయిదు రూపాయిలకు బేరమాడుకొని జనరల్ కంపార్ట్‌మెంట్‌లో రైల్వే కూలీ ద్వారా సీటు సంపాయించుకున్నాడు విశ్వం.

క్రిక్కిరిసిపోయిన కంపార్ట్‌మెంట్ వరద బాధితుల శిబిరంలా వుంది. సీటు మీద ఒదిగి కూర్చున్న విశ్వం కదలడానికి, మెదలడానికి లేదు. ఆ పైన టాయ్‌లెట్ నుంచి ముక్కు అదిరిపోయే దుర్గంధం. అలా అయిదు గంటలు ప్రయాణం చేయాలంటే నరకమే. ట్రెయిన్ కదిలేసరికి జనం ఎలాగో ఇమిడిపోయారు. అలసిపోయిన విశ్వం కనురెప్పలు బరువెక్కుతున్నాయి. కాని, భయం అతని రెప్పలతో నిర్విరామంగా యుద్ధం చేస్తోంది. అతని చెవులలో భార్య పదే పదే చేసిన హెచ్చరికలు మార్మోగుతున్నాయి.

కాష్ బాగ్ చేత్తో పట్టుకోవడం కంటె సూట్‌కేస్‌లో పెట్టుకొని, అది తలకింద పెట్టుకొని పడుకుంటే మంచిదేమోనని సరస్వతి సలహా ఇచ్చింది. కాని 'ఏ అవసరానికి కదలాల్సి వచ్చినా కూడా సూట్‌కేస్ పట్టుకొని తిరుగుతుంటే ఎవరికైనా ఇట్టే అనుమానమొస్తుంది — అందుకని బేగ్ చేత్తో పట్టుకుంటేనే మంచిదని రామనాథం సలహా ఇచ్చాడు. అంతకంటె 'ఏ రిస్కూ లేకుండా డబ్బు డ్రాఫ్టు ద్వారా పంపించకూడదా?' అని కూడా అతను అన్నాడు. కానీ కూతురు గీతను చూసిరావాలనే కోరిక, గడువు లోపల డబ్బు స్వయంగా తీసుకెళ్ళి ఇస్తే — అల్లుడు ఆనంద్ సంతోషిస్తాడనే ఆశ తనను ప్రయాణానికి ప్రేరేపించాయి.

..గీత మీద అత్తగారు కిరసనాయిలు డబ్బా ఒంపుతోంది. అగ్నిసాక్షిగా పెళ్ళాడిన ఆనందే అగ్గిపుల్ల గీశాడు. గీత ఎంత ప్రాధేయపడినా వాళ్ళు కనికరించలేదు. మంటలు చుట్టుముడుతున్నాయి. గీత సజీవంగా కాలిపోతూ పరుగులెడుతోంది. భర్త, అత్తగారు కసిగా నవ్వుతున్నారు. 'నాన్నా... నాన్నా... కాలిపోతున్నాను.. నన్ను రక్షించవూ' గుండెల్ని కరిగించేలా గీత ఆర్తనాదం.

..ఉలిక్కిపడి లేచాడు విశ్వం. కళ్ళు నులుపుకున్నాడు. సగం కంపార్ట్‌మెంట్ జోగుతోంది. 'అమ్మయ్య! కలే' ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు. కన్ను మూస్తే చాలు.. కలత నిద్రలో మళ్ళీ మళ్ళీ అలాంటి దృశ్యాలే.

కూతురి మీద ప్రేమకొద్దీ తన మనసు కీడును శంకిస్తోంది కానీ, అల్లుడు మరీ అంత కిరాతకుడు కాదు. అతను పెట్టిన గడువు తెల్లారే వరకూ వుంది. రాత్రి ఏదో టైమ్‌కి తను డబ్బు అందజేస్తాడు. తనను చూసి గీత, ఆనంద్ ఆశ్చర్యపోతారు. ఆ తర్వాత అంత నిష్ఠూరంగా ఉత్తరం రాసినందుకు ఆనంద్ పశ్చాత్తాపపడతాడు. డబ్బు అప్పుచేసి తెచ్చినందుకు గీత నొచ్చుకుంటుంది. అసలు ఈ డబ్బు ఇలా చేర్చగలుగుతానను కున్నాడా తను? అంతా దైవానుగ్రహం... ఈ డబ్బు... అతని ఆలోచనలు ఆ డబ్బు వైపుకి మళ్ళాయి.

* * *

విశ్వం కేవలం జీతం మీదే ఆధారపడిన ఎలిమెంటరీ స్కూలు మాస్టారు. ఈ దేశంలో చాలామందిలా జామాతా బాధితుడు. అల్లుడు ఆనంద్‌ని తృప్తిపర్చడం కోసం మాస్టారికి అప్పులూ, తిప్పలూ తప్పలేదు. ఆనంద్ అసాధారణమైన వ్యసనపరుడు కాదు — అంతకంటె ప్రమాదకారి అయిన అత్యాశాపరుడు. సకాలానికి ముడుపు అందకపోతే గీతను పుట్టింటికి పంపేస్తానని బెదిరించడం ఆనంద్‌కి అలవాటయిపోయింది.

నెల రోజుల క్రితం ఆనంద్ రాసిన ఉత్తరాన్ని చూసి అదిరిపడ్డాడు విశ్వం. ఎన్నిసార్లు కళ్ళజోడు సవరించుకున్నా అల్లుడు రాసిన అక్షరాలు అలుక్కుపోయినట్టే కనిపిస్తున్నాయి—

మహారాజశ్రీ విశ్వం మావయ్యగారికి మీ అల్లుడు ఆనంద్ అనేక నమస్కారాలతో వ్రాయు ఉభయ కుశలోపరి—

మీకు ఈ మధ్య జీతాలు రివైజ్ చేసినట్టు తెలిసింది. చాలా సంతోషం. మీకు ఎరియర్స్ బాగానే వస్తాయనుకుంటాను. స్కూటరు కొని ఇస్తానని పెళ్ళిలో మీరు చేసిన వాగ్దానం మీకు కూడా గుర్తుండే వుంటుంది. ఇప్పుడు స్కూటర్లు బ్లాకు లేకుండా దొరుకుతున్నాయి. మీ అమ్మాయి కూడా స్కూటరుమీద తిరగాలని ముచ్చటపడుతోంది. అందువల్ల మీరు అక్టోబర్ 1 వ తేదీలోగా 12 వేల రూపాయిలు స్కూటరు నిమిత్తం పంపిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. లేదా ఆ సాయంత్రం బండిలో గీత మీ ఇంటికి చేరడం ఖాయం. ఆ పరిస్థితిని రానివ్వరనీ, మీ అల్లుడి సరదా కాదనరనీ నా నమ్మకం.

—ఆనంద్

ఉత్తరం పూర్తిగా చదివేసరికి విశ్వానికి చెమటలు పట్టాయి. స్పృహ తప్పుతున్నట్టనిపించింది. కుర్చీలో నిస్త్రాణగా వాలిపోయిన భర్తను చూసి కంగారుపడి వచ్చిన సరస్వతి అతని చేతిలో ఉత్తరం చదివి మ్రాన్పడిపోయింది. అనక తేరుకొని భర్తకు ధైర్యం చెప్పింది. ఆనంద్ అన్నంతపనీ చేసే మొండిఘటమని ఇద్దరికీ తెలుసు. ఒక్కగానొక్క కూతురు కాపురం గంగపాలు కాకుండా వుండడానికి ఏం చేయాలో తెలియక ఇద్దరూ తలలు బద్దలుకొట్టుకున్నారు.

నిజాన్ని కప్పిపుచ్చలేని శ్రావణ మేఘంలాంటి విశ్వం మొహాన్ని చూసి స్కూల్లో అతనికి అత్యంత ఆప్తులైన రామనాథం మాస్టారు కారణమడిగారు. విశ్వం తన బాధ చెప్పుకొని బావురుమన్నాడు.

"ఒక అయిదు వేలయినా పంపగలిగితే అతణ్ణి కొంత శాంతింప చెయ్యొచ్చు."

"పోనీ పి.ఎఫ్. లోను అప్లై చేయకూడదూ?" అది విశ్వానికి అంతవరకు తట్టని మార్గం.

రామనాథం సలహా మేరకు స్వయంగా డబ్బు తెస్తున్నట్టు అల్లుడికి ఉత్తరం రాసి పి.ఎఫ్. లోనుకు దరఖాస్తు పెట్టాడు విశ్వం. రామనాథం చెప్పినంత తొందరగా కాకపోయినా, డి.ఇ.ఒ.తో ఆఫీసు చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేసి దక్షిణ సమర్పించుకున్న తర్వాత లోను శాంక్షనయింది.

బ్యాంకులో చెక్ మార్చుకొని అల్లుడింటికి వెళ్ళే ఆలోచనల్లో మునిగితేలుతున్న విశ్వం సిటీబస్ దిగి, పక్కనే వున్న సోడా షాపులో సోడా తాగి, డబ్బులిద్దామని లాల్చీ జేబులో చెయ్యి పెట్టేడు — అంతే! షాక్ తిన్నట్టు కలవరపడిపోయాడు. అయిదు వేల రూపాయి లున్న లాల్చీ జేబును బస్‌లో ఎవరో కత్తిరించేసినట్టు అప్పటికిగాని అతనికి తెలియలేదు.

విశ్వం ఇంటికెలా చేరాడో అతనికే తెలియదు. మంచం మీద కూలబడిన విశ్వం రెండ్రోజుల వరకూ మనుషుల్లో లేడు. దొంగతనం గురించి తెలిసిన సరస్వతి గుండెల్లో రాయి పడినా, డబ్బు తన భర్త ప్రాణం కంటె ఎక్కువ కాదని సరిపెట్టుకొని అతన్ని ఓదార్చింది.

"జరిగిపోయినదానికి బెంగపడి ఏం లాభం? మనం చేయవలసింది చేద్దాం" అని రామనాథం విశ్వానికి ధైర్యం చెప్పి పోలీసు రిపోర్టు ఇప్పించాడు. విశ్వం దింపుడుకళ్ళం ఆశతో ప్రతిరోజు ఎదురుచూస్తున్నాడు పోలీసులు తలుపుతట్టి డబ్బిస్తారని. అలా ఓ వారం గడిచింది.

చప్పుడు విని ఆనందంగా తలుపుతీసిన విశ్వం పోలీసులకు బదులు పోస్ట్‌మేన్‌ను చూసి భయపడ్డాడు. అల్లుడి నుంచి అల్టిమేటమేమోనని వణికిపోతూ కవరు చించి చదివాడు—

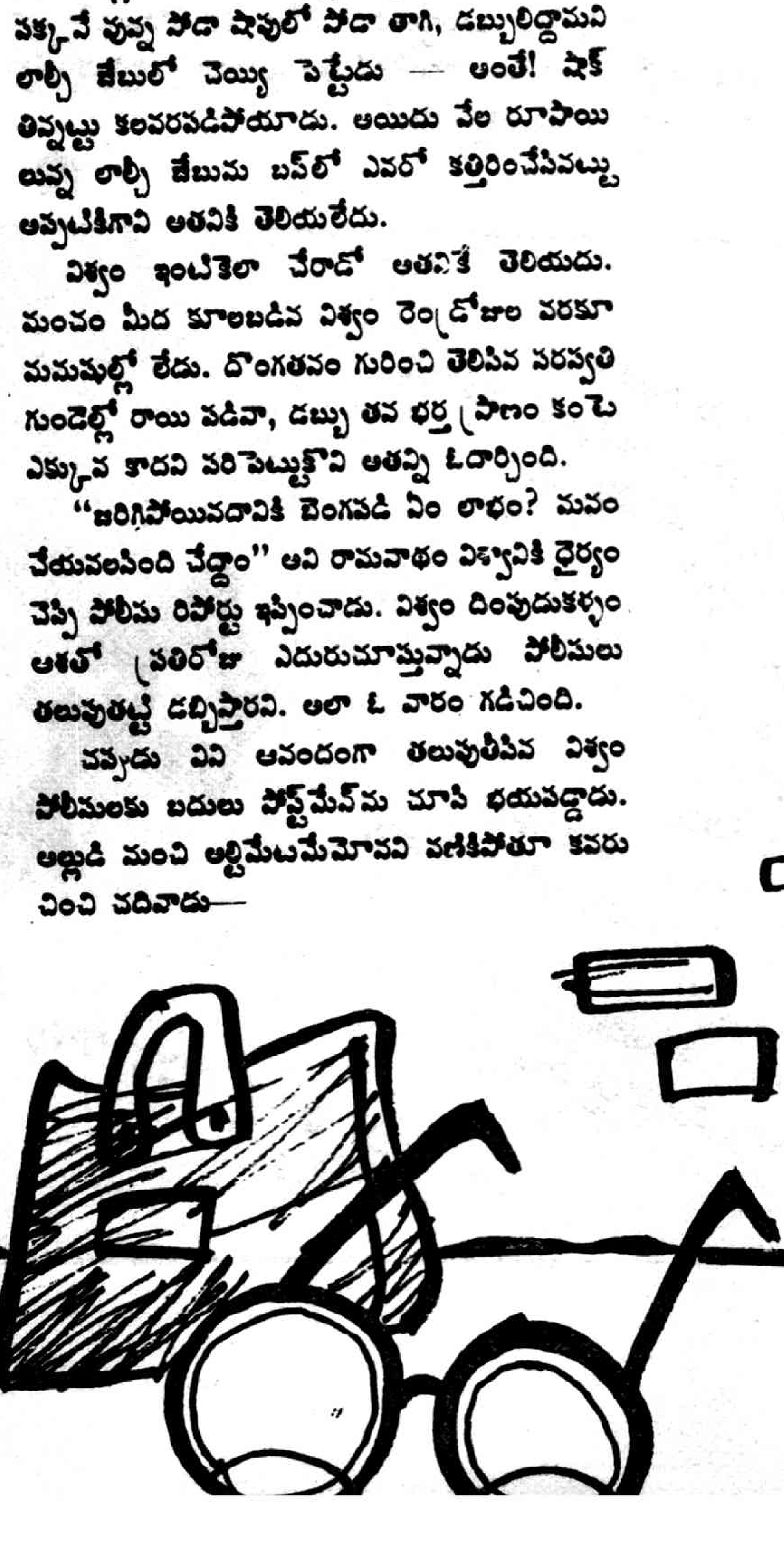

విశ్వం మాస్టారికి,

నమస్కారం. ఎవరీ అపరిచిత వ్యక్తి అని ఆశ్చర్యపోతున్నారు కదూ? — నేను మీ అయిదు వేలూ కాజేసిన జేబు దొంగను. మాస్టారు నా చదువు నాకు ఉపయోగపడదని తెలిశాక నేనీ వృత్తిని ఎంచుకున్నాను. మీ కంటె పేదవాళ్ళ జేబులు కూడా కొట్టిన నేను మీ డబ్బు కాజేసినందుకు మాత్రం అపరిమితంగా బాధపడ్డాను. ఎందుకో తెలుసా? — డబ్బు మూటతో వున్న మీ అల్లుడు రాసిన ఉత్తరాన్ని చదివి. ఓ చెల్లెలు కాపురాన్ని పాడుచేయడానికి నా పాడు మనస్సు కూడా అంగీకరించలేదు. ఉత్తరం మీద వున్న మీ అడ్రసుకి మీ డబ్బు డ్రాఫ్టు ద్వారా పంపిస్తున్నాను. మీకు కష్టం కలిగించినందుకు మన్నించండి.

—ఓ పిక్‌పాకెటర్

ఉత్తరానికి జత చేయబడ్డ డ్రాఫ్టు చూస్తే తప్ప సరస్వతి, రామనాథాలే కాదు — ఆయన కళ్ళు కూడా నమ్మలేదు.

* * *

"మాస్టారూ, మీరు దిగాల్సిన స్టేషను ఇదే కదూ!" సీటు కోసం కాచుకొని కూర్చున్న కుర్రాడు హెచ్చరించడంతో ఉలిక్కిపడి బండి దిగాడు విశ్వం.

డబ్బు సంచి చంక కింద నొక్కిపట్టి మరో చేత్తో సూట్‌కేస్ మోయలేక మోస్తున్న విశ్వాన్ని బేరం కోసం రిక్షావాళ్ళు చుట్టుముట్టారు. శ్రీనగర్‌కాలనీ చాలా దూరమనీ, అయిదు రూపాయిలు ఇవ్వందే గిట్టుబాటు కాదనీ రిక్షావాళ్ళంతా ఒకే మాటమీద నిలబడ్డారు. ఆటోవాళ్ళు కూడా అడ్డంగా అడగడంతో చీకటిలో ఒంటరిగా వాహనమెక్కే కంటె నడిచి వెళ్ళడమే మేలనుకున్నాడు విశ్వం.

'పెళ్ళయి అయిదేళ్ళు కావస్తున్నా, గీత కడుపు పండలేదు. సంతాన బంధం వుంటే అల్లుడంత నిర్లక్ష్యంగా ప్రవర్తించడు. అల్లుడి కాఠిన్యానికి వాళ్ళమ్మ చాలావరకు కారణం...! విశ్వం నడుస్తుంటే, అతని ఆలోచనలు పరుగులెడుతున్నాయి.

"ఏయ్, ఆగు" అనే పిలుపు వినిపించి నడక వేగం హెచ్చించాడు విశ్వం.

"ఆగమంటుంటే నిన్ను కాదూ?... నన్ను తప్పించుకొని పోదామనే దొంగ నాకొడకా" అంటూ సైకిలు దిగి లాఠీ ఊపుతూ అతని ముందు యముడిలా నిల్చున్నాడు పోలీసు కానిస్టేబుల్.

కానిస్టేబుల్ని చూసి కంగారుపడిన విశ్వానికి — అతను నిజమైన పోలీసు అవునో, కాదో అని అనుమానం వచ్చింది.

"మర్యాదగా మాట్లాడండి" అన్నాడు బింకంగా.

"అబ్బో దబాయింపు కూడా. ఏ ఊరు నంది?"

"రాజమండ్రి దగ్గర పల్లెటూరు."

"ఏం పని మీద వచ్చావ్?"

సమాధానం చెప్పడానికి తటపటాయించాడు విశ్వం.

"ఆ సంచిలో ఏవుందో చూపించు."

"ఏవుంటే మీ కెందుకు? నేను దొంగను కాను.

సైబాల్

BEST SKIN OINTMENT

సైబాల్

పుండ్లు,కురుపులు,గడ్డలు,
కాలినపుండ్లు,
గజ్జి,తామర.
కత్తిదెబ్బలకు
గ్యారంటీగా
పనిచేయును

Shree

Mfrs:
THE SOUTH INDIAN
MFG. CO.,
MADURAI-20

స్కూలు మేష్టర్ని. మా అల్లుడిగారింటికి వెళ్తున్నాను."

"ప్రతి దొంగవెధవ ఇలాంటి కబుర్లే చెపుతాడు. నా కెందుకంటావా? మక్కెలిరగబొడిచి బొక్కలో తోసేస్తాను. జాగ్రత్త. ఏదీ ఆ సంచి చూడనియ్యి" అంటూ బలవంతంగా సంచి లాక్కొని తెరిచి చూసిన కానిస్టేబుల్ కళ్ళు ఆశ్చర్యంతో మెరిశాయి. సంచిలో కొత్త అయిదు రూపాయిల నోట్ల కట్టలు...!

"ఇదా సంగతి? ఇంత డబ్బు నీ కెలా వచ్చింది? ఎక్కడ కన్నమేశావు చెప్పు?" లాఠీ ఝళిపించాడు.

"అయ్యా, నన్ను నమ్మండి. నేను పి.ఎఫ్. లోనుగా తీసుకొన్న డబ్బిది. కావాలంటే ఎంక్వైరీ చెయ్యండి."

"అలాగే చేస్తాం. అంతవరకు వదిలిపెట్టేది లేదు. పద... స్టేషన్‌కు పద. నీ పెట్టె కూడా చెక్ చేయాలి. ఇంత డబ్బెక్కడిదో దొరగారికి చెప్పుకొందువుగాని పద" విశ్వం ఎంత మొత్తుకొంటున్నా వినకుండా బలవంతంగా స్టేషన్‌కి లాక్కెళ్ళి ఎస్.ఐ.కి అప్పజెప్పాడు కానిస్టేబుల్.

"కోడి పెట్టల్ని కొట్టివాటం నువ్వేనా. నువ్వు మేష్టరువంటే నేను నమ్ముతానా? ఎవరైనా చెవిలో పువ్వు పెట్టుకున్నవాడికి చెప్పు. నీ పేరేమిటి?" ఎస్.ఐ. చింతనిప్పుల్లాంటి కళ్ళు చూసి విశ్వం వణికిపోయాడు.

"విశ్వం సార్."

"అది నీ అసలు పేరో, కాదో కనుక్కొంటాం. నిజం చెప్పు. అర్ధరాత్రి ఇంత డబ్బుతో ఎక్కడికెళ్తున్నావ్? నీకీ డబ్బెక్కడిది?"

విశ్వం ఎన్ని చెప్పినా ఎస్.ఐ. వినిపించుకోలేదు, కనికరించలేదు.

"సెల్‌లో వేసి మర్యాదలు చెయ్యి. వాడి తల్లో తేజమ్మ చెపుతుంది నిజం" అంటూ ఆర్డరు జారీ చేశాడు.

ఆ తెల్లవార్లూ లాకప్‌లో చిత్రహింసను అనుభవించిన విశ్వం అరణ్యరోదనం ఎవరికీ వినిపించకుండా జైలుగోడలు కాపలా కాశాయి. అతని కన్నీళ్ళతో సెల్ తడిసిపోయింది...!

* * *

అక్టోబరు రెండు—

భర్త రాక కోసం ఎదురు చూస్తున్న సరస్వతి అతను జైలులో కట్టు పంచెతో ఉరి పోసుకొని చనిపోయాడనే వార్త విని కుప్పలా కూలిపోయింది—

దొంగ నోట్లతో పట్టుబడ్డ విశ్వం మాష్టారు అవమానం భరించలేక ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాడని పోలీసుల కథనం.

"లేదు. ఆయనది ఆత్మహత్య కాదు. ఆయన అలాంటివారు కాదు. డబ్బు..డబ్బు ఆయనను కాటేసింది. ఇది పోలీసుల కుట్ర" గుండెలవిసేలా రోదిస్తోంది సరస్వతి. 'నా ప్రయాణానికి అన్నీ సర్దిపెట్టు' భర్త మాటలు ఆమెకు గుర్తొస్తున్నాయి.

మెడనిండా దండలతో మురిసిపోతున్న గాంధీ విగ్రహాన్ని చూసి — పోస్టుమార్టమ్ కోసం తీసుకెళ్తున్న విశ్వం శవం వెక్కిరిస్తున్నట్టు పళ్ళు గిట్టగరచివుంది.

"బాపూ! అర్ధరాత్రి సర్వాలంకార భూషితమైన నవయౌవనవతి నడి రోడ్డు మీద నిర్భయంగా నడిచి వెళ్ళగలిగినప్పుడే ఈ దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చినట్టన్నావే. అంత అత్యాశ కూడదయ్యా. దొరల కంటె దొంగలే మేలనిపించే దేశంలో ఎవరికి మాత్రం రక్షణ వుంది? నువ్వాశించిన రోజు ఎప్పుడొస్తుంది? అది ఎంతెంత దూరం??" అని మాటిగా ప్రశ్నిస్తున్నట్టుగా వుంది విశ్వం శవం!